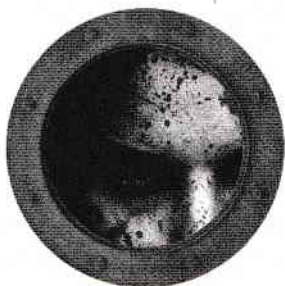

LBRIS

We know
books

william peter blatty
DIMITER

Traducere din limba engleză
Ruxandra Eugenia Târcă

CUPRINS

Partea întâi. Albania, 1973	7
Partea a doua. Ierusalim, 1974	75
Partea a treia. Raport final, 7 iunie 1974 . . .	275
Mulțumiri	299
Nota autorului	301

La 150 de milioane de kilometri distanță de soare, în umezeala unei încăperi de beton fără ferestre din labirintul altor încăperi, celule și coridoare pe unde mila și speranța nu puseseră vreodată piciorul, anchetatorul stătea la masa de lemn, cu mintea goală precum foaia de hârtie pe care o avea în față. Prizonierul era, într-adevăr, misterios. După șapte zile de tortură nu scosese încă nici un cuvânt. Tăcut, cu capul plecat și cu mâinile încătușate, stătea sub gheara orbitoare a becului care atârna din mijlocul camerei, ca o piedică în calea odihnei.

- Cine ești?

Vocea anchetatorului era seacă. Toate întrebările fuseseră puse, însă nici una nu primise răspuns. Acum se estompaseră toate în această unică interogație, ca și cum în numele prizonierului ar fi fost ascunsă însăși natura sa.

- Cine ești?

Anchetatorul aștepta istovit, privind cu coada ochiului liniile de pe hârtie. În liniștea încăperii își putea auzi propria respirație și zgomotul intermitent, ascuțit a stiloului cu care bătea în masa întunecată de stejar. Și-a ciulit urechile preț de o secundă, atent la un sunet surd ce răzbătea din pereți: târșâit de

picioare, un corp târât. Nu putea să-și dea seama dacă sunetele erau reale sau imaginare. Aici chiar și praful din aer părea că țipă. Apoi s-a auzit alt zgomot ciudat. Oare ce era? Anchetatorul și-a lăsat stiloul pe masă și i-a aruncat o privire chinuită prizonierului tăcut și nemișcat, dar totuși atât de însuflețit, încât părea o tulburare întipărită în timp. Picături de sânge se scurgeau încet din vârful degetelor sale pe podeaua de piatră, acum una, apoi alta, din locul în care îi fuseseră smulse unghiile.

Anchetatorul s-a foit neliniștit.

A privit către stiloul tăcut.

- Cine ești?

Liniștea își ținea respirația.

Degetul mare al anchetatorului a ajuns sub ochelari, mișcându-i puțin de la locul lor în timp ce își freca un colț al unui ochi apos. I-a scos cu atenție și a șters lentilele mici și rotunde, cu rame aurii, cu o batistă de bumbac albă și uzată, care păstra în ea un miros vag de naftalină. După ce a terminat, și-a potrivit din nou ochelarii cu mâinile subțiri, de culoarea pergamentului, apoi i-a făcut semn cu capul unui torționar masiv.

- Continuă, i-a ordonat el încet.

Torționarul a venit în lumină, s-a oprit, a atins ușor obrazul prizonierului, apoi i-a dat ca din senin o lovitură surdă în zona inghinală, cu un baston de cauciuc. Prizonierul a primit lovitura în plin, a absorbit-o și a căzut în genunchi, însă nu a scos nici un sunet. Vârfurile degetelor anchetatorului atingeau o cicatrice care îi intersecta ca un cârcel buzele subțiri și palide, iar de sub gulerul hainei sale de un verde măsliniu, pe care nu se afla nici un însemn care să

îi scoată în evidență rangul, gâtul i se simțea ciudat de cald și de încordat. Într-un mod cu totul inexplicabil, prizonierul îl înfricoșa. La fel ca stelele întunecate care nu îl lasă pe observatorul îndepărtat să vadă nici urmă de culoare, el strălucea cu o lumină interioară înspăimântătoare.

Îl descoperiseră din întâmplare. Într-o duminică, 25 septembrie, lângă un sat de munte din nord, Spac, un echipaj de poliție, însoțit de câini dresați și de soldați, vâna un suspect în cazul tentativei de asasinat al șefului securității, Mehmet Shehu. Țintași nevăzuți trăseseră focuri de armă atunci când Shehu, aflat în inspecție în oraș, pleca de la sediul poliției de securitate, aflat atunci în vechea închisoare din gresie din cartierul Rusi i Madh din Shkodra. Fusese prins un bărbat, un țăran din Domni, care, sub tortură, recunoscuse că în tentativă mai fusese implicat un consătean de-al său, un negustor de textile pe nume Qazim Beg, despre care se credea că încerca să fugă în Iugoslavia. Echipele de urmărire se grăbiseră spre drumurile considerate cele mai probabile căi de fugă: la vest, râul maroniu Buna, iar la nord, așa-numitul Pas al Ciobanului, o serpentină înaltă, aflată sus pe crestele munților Dukajini. Deși umflate de ploile neașteptate, apele tulburi și rapide ale râului Buna puteau fi traversate în cel mai îngust punct al acestuia, care avea puțin peste 200 de metri; pentru că era cunoscut doar de câțiva albanezi și se afla în apropiere de satul suspectului, Pasul Ciobanului atrăsese cea mai mare parte a forțelor de căutare, 58 de voluntari înarmați și trei câini. Urcușul era descurajant, un drum care-ți tăia respirația, ce șerpuia printre munți de gresie, marnă și șisturi

argiloase, ajungând la înălțimile înghețate și dezolante: Lanțurile Osândiților. Însă următorii nu găsiseră pe nimeni acolo, astfel că porniseră numai-decât pe drumul de întoarcere, un drum care ar fi fost lipsit de incidente dacă nu ar fi avut parte de o cotitură a sorții ce avea să se dovedească, de fapt, primul contact cu prizonierul. Unul dintre câini, un mastif feroce cu trup și mușchi uriași, fusese lăsat să meargă liber spre locul în care se auzise o trosnitură și fusese găsit mai târziu întins liniștit în pădure, peste frunzele aurii, în lumina tomnatică, de parcă se cufundase într-un somn adânc, lipsit de orice griji. Avea gâtul rupt. Conducătorul grupului, un fierar tânăr pe nume Rako Bey, se întunecase la vederea acelei priveliști, căci nu înțelegea cum putea un om săucidă astfel un câine. Cu respirația ca un foc alb în aerul întunecat, cercetase pădurea cu ochi îngustați, căutându-și destinul prin păducei și aluni, fără să vadă nimic altceva decât negura din fața ochilor. Soarele ajunsese la asfințit. Pădurea era bântuită. Ramurile golașe păreau amenințări de gheață, gânduri rele. Bey se gândise la mama sa. Își aruncase pușca peste umăr și își convinsese colegii să plece din acel loc, către Quelleza, unde îi aștepta o altă misiune: prinderea unui ucigaș, un brutar din sat; chiar dacă acest obiectiv nu fusese atins, la capătul unui drum labirintic avea să fie îndeplinit un altul, căci căutarea lor avea să ducă echipajul la prizonier – o carte pe care destinul o scrisese cum nu se poate mai bine pentru anchetator.

Vânarea brutarului se anunța periculoasă. Rudele ucigașului formau un clan de munteni și aveau să se împotrivescă, probabil, arestării, deoarece, în

fond, crima făcea parte dintr-o vrajbă de sânge, ale cărei ițe erau numeroase și de-a dreptul năucitoare. Un soț, un bărbat taciturn din Micoi, își trăsese soția afară din casă, pentru că *bessa*, legea nescrisă, interzicea ca un act de răzbunare să aibă loc în casă, apoi o împușcase în cap. Glonțul argintiu din creierul ei tăcut îi fusese dat soțului de către fratele victimei, ca semn că fapta se săvârșise cu consimțământul lui. Acolo ar fi putut înceta totul. Dar amantul femeii, într-o criză de pasiune, înnebunit de furie, îl găsisse pe soț acasă și îl omorâse. Cum amantul soției făcea parte dintr-un clan rival, fratele soțului, fermierul, se răzbunase. La rândul său, acesta fusese căutat de către tatăl amantului mort, de care se apăraseră refuzând să iasă din casa în care locuia împreună cu soția și cu copilul, un băiat de doi ani cu obraji îmbujorați și cu ochi cenușii, crezând că *bessa* îl va proteja de orice pericol. Astfel, nu se întâmplase nimic vreme de mai multe săptămâni, timp în care fermierul și teama sa crescândă se plimbau prin casă ca niște fantome nervoase, pașii moi ai unuia dintre ei reflectându-i pe ai celuilalt. În acele nopți încordate se auziseră ciocănituri ciudate, iar fermierul și teama sa, deveniți tot mai apropiați după o lungă perioadă petrecută împreună, erau adesea auziți vorbind în șoaptă, ba chiar izbucniseră la un moment dat într-un râs puternic. Apoi, într-o noapte fără stele, fermierul se trezise din somnul său neliniștit din pricina țipetelor unui țap din turma sa. Behăia repetat, ca și cum ar fi fost rănit. Ciulind o ureche, fermierul ascultase atent, asigurându-se că teama sa dormea profund – îi auzea sforăitul șuierător în casă; se ridicase iritat din pat,

se îmbrăcase cu haina și cu pantalonii din lână și ieșise somnoros în întuneric să vadă ce se întâmpla cu țapul. Însă faptele bune nu sunt mereu răsplătite. Trecuse de prima parte a pantei duble abrupte care se afla între casă și behăitul neliniștitor, fără să fie conștient de capcana care îi fusese pregătită cu viclenie de către tatăl amantului. Răzbunătorul, un brutar cu ochi blânzi, pe nume Grodd, stătea ascuns în spatele celei de-a doua movile, strângând ferm un picior al țapului și răsucindu-i o ureche. Apoi intervenise ghinionul, iar lucrurile degeneraseră, deoarece, probabil din cauza oboselii sau a neatenției, poate a unei rădăcini ori a unei pietre aflate unde nu trebuia, când fermierul ajunsese în vârful primei movile, în drumul său către țap, își pierduse echilibrul și căzuse în gol spre fundul râpei. „Cad“, se gândise el trist, după care murmurase:

– Asta nu ar trebui să se întâmple!

Se comportase exemplar de-a lungul întregii sale vieți, însă acum începea să se cam dea în stambă, căci bolborosea neîncetat clișee despre capriciile soartei. Totuși, această pată întunecată pe reputația sa a fost evitată când și-a încheiat căderea, lovindu-se cu capul de o piatră ascuțită. Grodd auzise osul trosnind și fusese pe loc înspăimântat de ideea că dușmanul său nu murea de mâna lui. Ajuns lângă fermier, înțelesese pe deplin oroarea situației în momentul când îngenunchease și simțise șuvoiul de sânge. Brutarul oftase și deplânsese nedreptatea celor întâmplate. Nu purtase el un talisman pentru a evita răul? Nu făcuse el semnul crucii cu degetul în fiecare pâine pe care o copsese vreodată? Cum de puseră demonii stăpânire peste această noapte?

Grodd îl dusese pe fermier acasă, își trezise soția, apoi alergase în cel mai apropiat sat, unde îl sculase în grabă pe doctor și îl luase cu el. Dar, după ce analizase rana, bătrânul doctor îi spusese că era prea târziu și că era nevoie pe dată de o operație complicată, căci altfel fermierul murea în câteva ore.

- Este un hematom subdural, îi explicase doctorul.
 - Sunt *demoni*, țipase brutarul înnebunit.
- Soția își făcuse grăbită cruce.

Doctorul bătrân ridicase din umeri și plecase.

Cu suferindul Grodd murmurând blesteme lângă patul său, fermierul căzut, rămas în stare de inconștiență, făcuse febră, care se transformase în pneumonie, iar după trei zile murise.

Neconsolat, Grodd a izbucnit în lacrimi.

- Demonii l-au ucis, țipase la un moment dat.
- Da, doar a *părut* să fie pneumonie, aprobase soția lui.

Apoi, nici unul dintre ei nu mai voise să scoată nici o vorbă.

Codul *bessa* nu putea fi împlinit decât prin uciderea unui bărbat. Astfel că, la un an după moartea fermierului, când grijile și vigilența se mai atenuaseră, brutarul Grodd se întorsese la casa fermierului, unde se întâmplase să dea peste fiul acestuia, care se juca singur în mijlocul câmpului, iar acolo, printre macii spălați de soare, ce se mișcau în bătaia vântului, mai albaștri și mai plini de viață decât lumina unui foc bengal, printre aluni, cireși și sângeri, printre tulpini de muștar, pătrunjel și petalele legănate, în formă de stea, ale margaretelor albe ca vulpea-polară, Grodd îl urmărise cum alerga după un fluture cu aripi negre, ascultase talanga unei vaci din depărtare, își

amintise de tinerețea sa, îl auzise pe băiat râzând, respirase adânc, după care îl împușcase între ochii cenușii. Grodd era cel căutat de poliție atunci când fusese găsit prizonierul.

Unii au crezut că nu a fost o simplă întâmplare.

DIN DECLARAȚIA LUI RAKO BEY, COMANDANTUL
ECHIPEI DE VOLUNTARI DIN QUELLEZZA, DATĂ LA
10 OCTOMBRIE

Î: Și ce v-a adus la acea casă?

R: Nimic, domnule. Grodd era rudă cu orbul care locuia acolo, dar, la urma urmei, el este înrudit cu o mare parte dintre săteni. Nimic nu ne-a dus acolo, domnule colonel. A fost soarta.

Î: Fii cuviincios.

R: Mă scuzați, domnule.

Î: Soarta noastră este în mâinile noastre.

R: Da, exact.

Î: Atunci, această casă...

R: Era una dintre casele din afara satului. Am înconjurat-o la puțin timp după apus. Era frig. Am intrat și l-am găsit înăuntru pe orb. Și pe celălalt.

Î: Pe celălalt?

R: Da. Orbul stătea lângă foc. Celălalt era la masă. Era foarte multă mâncare scoasă: varză, pâine, brânză, carne de miel și ouă, cepe, niște struguri. Când am văzut mielul și ouăle, mi-am dat seama că bărbatul celălalt trebuia să fi fost un musafir, un străin, așa că mi-am ținut arma îndreptată către el. Putea fi Grodd. Deși aveam mari îndoieli.

Î: De ce?

R: Pentru că se presupune că Grodd era zvelt, cu ochi albaștri.

Î: Nu înțeleg.

R: Bărbatul acesta nu corespundea semnalmentelor lui Grodd.

Î: Prizonierul nu era zvelt, cu ochi albaștri?

R: Nu, bineînțeles că nu. Are ochi negri și e masiv; o brută. De ce mă priviți așa?

Î: Nu mai contează. Prizonierul s-a împotrivit?

R: Nu.

Î: Nu a făcut nimic?

R: Nu, avea capul plecat, nu s-a mișcat. Avea o păturică din lână în poală, iar mâinile îi erau ascunse sub ea.

Î: A vorbit cu tine?

R: Nu. Doar orbul a vorbit. Ne-a întrebat cine eram și ce se întâmpla. I-am spus. Le-am cerut un act de identitate. Dar, când bătrânul s-a ridicat, am văzut că era orb și i-am spus: „Lasă, tataie. Stai jos.“ Celălalt și-a căutat actele în buzunar, mi le-a dat și le-am verificat. Scria că îl chema Selca Decani și că era un vânzător de brânză feta din Theti. Dar cred că era mai mult de-atât.

Î: De ce?

R: Nu știu. Nu pot explica.

Î: Îți dau actul de identitate al prizonierului. L-ai verificat cu atenție?

R: Ei bine, nu. Adică, era clar că nu era Grodd, așa că doar m-am uitat la câteva lucruri, la fotografie, apoi i l-am dat înapoi.

Î: Te invit să mai verifici o dată fotografia.

R: Aici pare zvelt. Dar nu este.

Î: Dar este el?

R: Da, el este.

Î: Și culoarea ochilor? Ce scrie?

R: E ciudat.

Î: Ce scrie?

R: Scrie că sunt albaștri.

Î: Acum îți amintești că erau albaștri?

R: Erau negri ca niște măslina umede într-un butoi. Am stat lângă el tot drumul către închi-soarea din Shkodra. Are ochii negri.

Î: Foarte bine.

R: Mă verificați?

Î: Continuă raportul!

R: Actul ăsta de identitate nu e în regulă.

Î: Ți-am zis să continui.

R: Ei bine, eram pe cale să plecăm, ajunse-serăm aproape de ușă, când orbul a vorbit foarte ciudat.

Î: Cum adică ciudat?

R: Un ton ciudat al vocii. Nu-l pot descrie.

Î: Ce a spus?

R: A spus: „Nu este unul de-ai noștri. Este un străin.“

Î: Ce voia să zică?

R: Nu eram prea sigur. Ne-am întors și am ațintit armele asupra tipului, după care i-am cerut bătrânului să ne explice. Nu a răspuns. I-am spus: „Tataie, mai repede, vorbește! Fiica mea împlinește trei ani în weekend și i-am promis că o să fiu lângă ea. Grăbește-te, dă-ne un răspuns.“ Iar bătrânul a spus: „Ia-l!“ Am privit în ochii tipu-lui și am decis să-l lovesc cu patul puștii.